

Finnmark fylkeskommune
Finnmárkku fylkkagielda

Sentraladministrasjonen

08/4 Arbeidsmiljøkartlegging i Finnmark fylkeskommune

Behandlinger

Administrasjonsutvalget - 23. juni 2008

Saksfremlegg: Arbeidsmiljøkartlegging i Finnmark fylkeskommune

1 (Hoveddokument) Arbeidsmiljøkartlegging i Finnmark fylkeskommune

Arkivsak: 08/00032

Ugradert

Arkivkode: 033

Saksbeh: Per Gunnar Johnsen

Saksgang

Administrasjonsutvalget

Møtedato

23.juni 08

Saksnr.

08/4

ARBEIDSMILJØKARTLEGGING I FINNMARK FYLKESKommUNE.

FYLKESVARAORDFØRERS INNSTILLING:

Finnmark fylkeskommune gjennomfører arbeidsmiljøkartlegging for virksomheten som helhet. Kartleggingen skal kunne rapportere på avdelings-, institusjons- og virksomhetsnivå slik at den speiler organisering av personal- og hms-ansvar i virksomheten.

Det forutsettes at kartleggingen følges tett opp på institusjonsnivå med innarbeiding av nødvendige tiltak i virksomhetsplaner og arbeidsmiljøutvalgenes årsplaner.

Arbeidsmiljøkartleggingen utføres annethvert år pr institusjon og rulleres slik at det hvert år utføres kartlegginger i 6-7 institusjoner.

Kartleggingen utføres innenfor rammen av et utprøvd og anerkjent undersøkelses- og analyseverktøy. Oppdraget kjøpes hos ekstern tilbyder på bakgrunn av gjeldende regler og rutiner for innkjøp av varer og tjenester.

Dersom årlige kostnader ikke finner dekning innenfor eksisterende budsjetttrammer, vil fylkesrådmannen overfor Fylkestinget tilrå løsning av finansiering i budsjettmelding eller i sak om årsbudsjett.

Administrasjonsutvalget får årlig rapportering fra fylkesrådmannen med oppsummering av analyser, presentasjon av hovedfunn og viktigste tiltak.

Vadsø, den 12.juni 2008

Ann Solveig Sørensen
fylkesvaraordfører

BAKGRUNN

Administrasjonsutvalget har i møte 23. april bedt fylkesrådmannen legge fram sak om arbeidsmiljøkartlegging i virksomheten for utvalget.

BESKRIVELSE

En arbeidsmiljøkartlegging er et verktøy for utvikling av virksomheten. Kunnskap om forhold som negativt eller positivt påvirker arbeidsmiljøet gir grunnlag for å sette inn tiltak som reduserer risikofaktorer og opprettholder eller forsterker gode arbeidsmiljø.

Kartleggingen skaper forventning. Verdien ligger i at virksomheten måler tilstand og utvikling (fra forrige undersøkelse, sammenligner forskjellige virksomhetsområder eller med andre virksomheter) og bruker funnene til å utvikle gode tiltak og følge opp disse. Dersom kartleggingen ikke følges opp, vil den virke mot sin hensikt.

Kartleggingen har også en egenverdi i at ansatte, gjennom informasjon om undersøkelsen, undersøkelsen i seg selv og presentasjon av funn, blir involvert i miljøarbeidet. Som dokumentasjon er en arbeidsmiljøkartlegging en situasjonsbeskrivelse, en slags "tilstandsrapport".

Kartlegging av arbeidsmiljøet gjennom en egen undersøkelse er ikke et eksplisitt lovkrav, men det er ett av flere virkemidler for å "(...) kartlegge farer og problemer og på denne bakgrunn vurdere risikoforholdene i virksomheten", jfr. arbeidsmiljølovens § 3-1 nr 2, bokstav c.

I fylkeskommunen er det de siste årene gjennomført flere arbeidsmiljøkartlegginger. I de videregående skolene ble det i to runder gjennomført kulturalysen, første gang i 2002-2003 og ved oppfølging i 2005-2006. I Sentraladministrasjonen ble forrige kartlegging som omfattet hele institusjonen gjort i 2002, mens et utvalg avdelinger i SA var gjenstand for kartlegging innenfor rammen av en studentoppgave i 2007.

VURDERING

En arbeidsmiljøkartlegging for virksomheten som helhet, med om lag 1.000 respondenter, vil måtte baseres på en spørreundersøkelse med hovedvekt på kvantitativ metodebruk. Det kan eventuelt suppleres med dybdeintervju.

Det må gjøres en avveining av om undersøkelsen skal utvikles og utføres ved hjelp av egne krefter, eller om det skal kjøpes tjenester for dette formålet. En fordel med lokalt utviklet kartleggings- og analyseverktøy, er mulighet for å undersøke forhold (med tilhørende variabler) som er karakteristisk for virksomheten. Å utvikle en slik undersøkelse fra grunnen er en faglig krevende oppgave, og det er realistisk å regne med en utviklingstid på 6-12 måneder for å sikre validitet og reliabilitet (rundt formulert: at spørsmålsstillingene avdekker reelle problemstillinger/utfordringer og at funn er representativ for den faktiske situasjonen). En ting er å utvikle spørsmålsstillinger som fanger reelle problemstillinger, en helt annen utfordring er å utvikle analyser på bakgrunn av kombinasjon av flere variabler. Dette er et arbeid som krever innsikt og erfaring i bruk av samfunnsvitenskaplig metodikk.

Et egenutviklet design er avhengig av god forankring blant ansatte i virksomheten. Dersom det i ettertid stilles spørsmål om undersøkelsens troverdighet, står den i fare for å miste mye av sin verdi.

En ulempe med en lokalt utviklet arbeidsmiljøkartlegging er at sammenligning med andre virksomheter blir vanskelig eller umulig. Dersom man velger å kjøpe et anerkjent og etablert analyseverktøy vil det være mulighet for sammenligning opp mot databaser som inneholder svar fra flere hundre tusen arbeidstakere.

Troms fylkeskommune (TFK) har i to år gjennomført en arbeidsmiljøkartlegging for hele virksomheten. Hovedarbeidsmiljøutvalget i FFK har i april 2008 fått informasjon om metodikken i undersøkelsen og innblikk i hvilke forutsetninger som må være til stede for å oppnå god kvalitet i forarbeid, selve kartleggingsfasen og oppfølgingsarbeidet når analyser foreligger.

TFK har kjøpt et kartleggings- og analyseverktøy fra en ekstern leverandør, og har eget personell som informerer om undersøkelsen overfor ledere, tillitsvalgte og ansatte og presenterer analyser på ulike nivå når de foreligger. Verktøyet er internettbasert og analysen gjøres av leverandøren. Resultatene presenteres både isolert (på avdelings-, institusjons- og virksomhetsnivå) og som opp mot et sammenligningsgrunnlag i en database som omfatter et stort antall virksomheter.

TFK har i startfasen gjennomført undersøkelsen i påfølgende år, men administrasjonen sier at de tror at kartleggingen etter hvert vil skje annethvert år. TFK oppgir at lisens- og analysekostnadene årlig koster om lag kr 100 pr medarbeider. Anvendt på FFK sin organisasjon skulle dette tilsi en kostnad på kr 100.000 årlig. I tillegg kommer en betydelig ressursinnsats knyttet til informasjon, veiledning, presentasjon og støtte i oppfølging. I Troms er størstedelen av årsverket til én medarbeider koblet direkte til disse oppgavene, i tillegg bidrar flere medarbeidere i personal- og organisasjonssenteret involvert i arbeidet.

Fylkesrådmannen ser det som realistisk at FFK må avsette 0,7-1,0 årsverk til en arbeidsmiljøkartlegging i hele virksomheten dersom selve kartleggingen og analysen utføres av en ekstern leverandør. Dersom alle ledd i prosessen utføres i egen regi vil ressursbruken kunne fordobles, dvs. opp mot 2,0 årsverk. For begge tilfeller kommer administrative kostnader (reise/opphold mm.) knyttet til informasjon, analysepresentasjon og oppfølging.

KONKLUSJON

Fylkesrådmannen tilrår at Finnmark fylkeskommune gjennomfører arbeidsmiljøkartlegging for virksomheten som helhet. Kartleggingen skal kunne rapportere på avdelings-, institusjons- og virksomhetsnivå slik at den speiler organisering av personal- og hms-ansvar i virksomheten.

Det forutsettes at kartleggingen følges tett opp på institusjonsnivå med innarbeiding av nødvendige tiltak i virksomhetsplaner og arbeidsmiljøutvalgenes årsplaner.

Arbeidsmiljøkartleggingen utføres annethvert år pr institusjon og rulleres slik at det hvert år utføres kartlegginger i 6-7 institusjoner.

Kartleggingen utføres innenfor rammen av et utprøvd og anerkjent undersøkelses- og analyseverktøy. Oppdraget kjøpes hos ekstern tilbyder på bakgrunn av gjeldende regler og rutiner for innkjøp av varer og tjenester.

Dersom årlige kostnader ikke finner dekning innenfor eksisterende budsjettammer, vil fylkesrådmannen overfor Fylkestinget tilrå løsning av finansiering i budsjettmelding eller i sak om årsbudsjett.

Administrasjonsutvalget får årlig rapportering fra fylkesrådmannen med oppsummering av analyser, presentasjon av hovedfunn og viktigste tiltak.

Vadsø, 11. juni 2008

Tom Mikalsen
fylkesrådmann